

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 808 din 13.11.2019

Dosar nr.: 179/2018 conexas cu dosar nr. 186/2018

Petiția nr.: 1454/15.03.2018 conexasă cu petiția nr.1421/14.03.2018

Petenți:

Reclamați: postul de televiziune Digi TV

Obiect: discriminare prin declarațiile făcute de partea reclamată, dr. în cadrul emisiunilor de știri difuzate în data de 14.03.2018, la ora 10,00

I.Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

- 1.
- 2.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

3. Postul de televiziune Digi TV prin reprezentant legal – cu sediul în București, Forum 2000, Faza I, Etaj 2, Strada Dr. Nicolae D. Staicovici 75

- 4.

II.Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

4. Petenții relatează faptul că, postul de televiziune DIGI TV în data de 14.03.2018, ora 10,00 a difuzat în cadrul grupajul informativ de știri o informație legată de o crimă săvârșită într-un mod extrem de crud de o mamă împotriva fiicei sale, în vârstă de numai 4 ani. În cadrul acestui grupaj informativ a fost contactat telefonic domnul dr. în calitate de medic psihiatru. Petenții susțin că, prin afirmațiile făcute, domnul doctor a instigat la ură și intoleranță religioasă, acesta în analiza folosind expresia cazului „*nu m-ar șoca să aflu că această femeie făcea parte dintr-un cult religios non- ortodox*”.

II. Procedura de citare

6.În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 1454/07.05.2018, nr. 2630/07.05.2018, a citat părțile pentru data 21.05.2018.

7.Procedura legal îndeplinită.

III.Susținerile părților

Susținerile petenților

8. În data de 14.03.2018, ora 10,00 postul de televiziune DIGI TV a difuzat în cadrul știrilor de la ora 10,00 o informație legată de o crimă săvârșită într-un mod extrem de crud de o mamă

împotriva fiicei sale, în vârstă de numai 4 ani. În cadrul acestui grupaj informativ a fost contactat telefonic domnul dr. în calitate de medic psihiatru.

9. Petenții susțin că prin afirmațiile făcute, domnul doctor a instigat la ură și intoleranță religioasă, folosind expresia „*nu m-ar șoca să aflu că această femeie făcea parte dintr-un cult religios non- ortodox*”.

10. Petenții susțin că în cadrul aceleiași emisiuni reprezentanții emisiunii nu îi cer medicului psihiatru o susținere rațională a afirmațiilor făcute și, de asemenea, nici nu se delimitează de acestea făcându-se publice atât pe site-ul postului cât și pe alte site-uri., publicându-le și atât pe a site-ul propriu, publicație proprie, cât și pe alte site-uri.

11. Petenții consideră asocierea crimei cu un cult sau un grup de culte religioase minoritare are un potențial mare de instigare la ură și intoleranță religioasă.

12. În sprijinul susținerilor lor, petenții enunță link-ul: <http://stiri / actualitate/ o mama-si-a-ucis-fetița-de-4-ani—psihiatru-nu-m-a-socat-ca-facea-parte-dintr-un-cult-neortodox-894731>

13. Petentul a transmis note scrise înregistrate la CNCD sub nr. 3017/18.05.2018 ca urmare a lipsei sale la termenul de audiere din data de 21.5.2018, în care reia aceleași idei referitoare la afirmațiile domnului doctor și la publicarea și pe alte site-uri a informației, cu precădere site-ul: www.adevărul.ro.

Susținerile reclamatului

14. În data de 14.05.2018, postul TV, prin redactorul șef al emisiunii, a transmis un punct de vedere înregistrat sub nr. 2800/14.05.2019 prin care susține următoarele:

- difuzarea știrii respective servește unui interes public justificat, respectiv prezentarea oricăror probleme, fapte sau evenimente care influențează societatea sau o comunitate, în special cu privire la prevenirea și sau probarea săvârșirii unei fapte cu incidență penală, protejarea sănătății sau siguranței publice.

- difuzarea informației a fost însoțită de explicațiile unui doctor care are supraspecializare în suidologie și psihotraumatologie a universității McGill și UQAM, intervenție de criză și co-director al secțiunii privind consecințele torturii și persecuției din cadrul asociației Mondiale de Psihiatrie, fiind și coordonatorul unei clinici private de psihiatrie și psihoterapie din România.

- în cadrul intervenției, medicul nu a încercat să încadreze autorul crimei ca făcând parte dintr-un cult religios sau non –religios, pentru a putea vorbi de discriminare, ci s-a axat pe tipologia autorului, declarația enunțată de petenți fiind una incompletă (postul TV anexând întregul transcript al declarației telefonice și înregistrarea video pe suport DVD)

- analizând întreaga declarație expunerea face o enumerare cu caracter absolut general, creionând tipare în care se poate încadra autorul crimei. Situația este similară cu cea a specialiștilor criminaliști, afirmația având la bază cazuistica medicală și expertiza profesională.

- prin analiza făcută, prin efectele create nu a favorizat sau defavorizat nejustificat, nu a condus la un tratament injust sau degradant asupra unui grup de persoane sau a unei comunități față de alta care se află în situații egale, ci a explicat în calitate de specialist în domeniu motivațiile de natură psihologică care ar putea fi cauzele gestului extrem comis de femeia din Timișoara care și-a ucis fiica în vârstă de 4 ani.

15. Prin corespondența transmisă și înregistrată la CNCD sub nr. 3019/18.05.2018, reclamatul a comunicat susținerile sale, ca urmare a neprezentării sale la termenul de audiere acesta a susținut următoarele aspecte:

- prin afirmația sa nu a discriminat deoarece: În limbajul profesional psiho-sociologic un “cult” este o organizație religioasă nerecunoscută, auto-denumită, centrată pe un canon de reguli și scrieri, cât și pe un lider charismatic și o poziție reformatoare, în general, astfel de culturi încurajează practici pseudo-medicale, vindecare prin credință sau alte ritualuri neagă existența bolilor, a medicinei, utilității tratamentelor. Un cult religios non-ortodox nu ia drept comparator religia creștin –ortodoxă, cuvântul ortodox având explicația academică în DEX ca fiind conform cu principiile tradiționale ale unei doctrine, ale unei dogme, din acest punct de vedere religiile

fiind cele tradiționale- abrahamice. România are o listă relativ conservatoare de religii "recunoscute".

- prin exprimare avută, reclamatul a dorit să expună posibilitatea ca o mamă să-șiucidă copilul într-un context aparent suicidal și în contextul aderenței la un astfel de set de credințe. Pentru faptul că unele persoane s-au simțit lezate, reclamatul susține că și-a cerut scuze personal și că se simte responsabil.

V. Motivele de fapt și de drept

16. **În fapt**, Colegiul director reține spre analiză faptul că petenții solicită analizarea difuzării de către postul Tv Digi TV în data de 14.03.2018 ora 10,00 în cadrul grupajului informativ de știri o informație legată de o crimă săvârșită într-un mod extrem de crud de o mamă împotriva fiicei sale, în vârstă de numai 4 ani. În cadrul acestui grupaj informativ a fost contactat telefonic domnul dr. G. D. în calitate de medic psihiatru, parte reclamată în prezenta cauză. Petenții susțin că prin afirmațiile făcute domnul doctor a instigat la ură și intoleranță religioasă, acesta folosind în analiza cazului expresia „*nu m-ar șoca să aflu că această femeie făcea parte dintr-un cult religios non- ortodox*”.

17. **În drept**, examinând conținutul petiției, Colegiul director reține și urmează a analiza solicitarea petentului împotriva celor 2 părți reclamate. Astfel, Colegiul analizează în strânsă legătură în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în prima instanță, elementele art. 2 al O.G. nr.137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, așa cum este definită în art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională, după caz, în condițiile în care sunt întrunite elementele constitutive ale faptelor contravenționale prevăzute și sancționate de O.G. nr. 137/2000, republicată.

18. *Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

19. Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

20. Astfel, Colegiul constată față de prima parte reclamată, postul de televiziune Digi TV, cu privire la difuzarea în cadrul grupajului informativ de știri a informației privind crima comisă de o mamă împotriva fiicei sale minore, ca atare, în prezenta solicitare este corelativ faptului că prezumțiile ce se nasc în cauză nu se circumstanțiază în legătură cu un eventual criteriu interzis de art. 2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000 republicată cât în legătură cu un aspect de legalitate, ceea ce plasează cazul în afara incidenței discriminării, așa cum e reglementată de art. 2 alin.1 sau alin.3 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Or, în exercitarea competențelor sale determinate de O.G. nr 137/2000, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nu se poate pronunța asupra unor aspecte care exced atribuțiilor Consiliului, competența asupra acestor aspecte revenind Consiliului Național al Audiovizualului, potrivit prevederilor art. 10 din Legea audiovizualului nr.504/2002, cu modificările și completările ulterioare, prin care Consiliul

Național al Audiovizualului “este autoritate publică autonomă sub control parlamentar și garantul interesului public în domeniul comunicării audiovizuale. (2) Consiliul este autoritate unică de reglementare în domeniul serviciilor media audiovizuale, în condițiile și cu respectarea prevederilor prezentei legi. (3) În calitate de garant al interesului public în domeniul comunicării audiovizuale, Consiliul are obligația să asigure: a) respectarea exprimării pluraliste de idei și de opinii în cadrul conținutului serviciilor media audiovizuale transmise de furnizorii de servicii media audiovizuale aflați sub jurisdicția României; etc”

21. Față de acest aspect, Colegiul director urmează să se pronunțe cu privire la neincidența art. 2 al Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

22. Față de afirmațiile reclamatului G. D. medic psihiatru, persoană multicalificată în domeniul psihiatric, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la aprecierile părți reclamate, obiect al prezentei sesizări. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

23. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

- **să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),
- **să urmărească un scop legitim,**
- **să fie necesară într-o societate democratică și**
- **să fie proporțională cu scopul urmărit**

Ingerința să fie prevăzută de lege

24. Prima cerință, cea a existenței unei prevederi legale, care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborat cu art. 2. alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile,** deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

25. Raportat la scopul legitim urmărit prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România.

Protecția demnității unor grupuri vulnerabile/persoane care aparțin unei categorii sociale constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, publicarea articolelor în Cotidianul Obiectiv de Suceava, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

- un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură
- ori un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de apartenența la un grup vulnerabil/categorie socială – astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

26. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

27. **Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.**

28. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

29. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere**

30. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margine de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”.

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

31. În scopul de a determina dacă publicarea articolelor în Cotidianul Obiectiv de Suceava, ce fac obiect al prezentei sesizări, constituie un discurs de ură, Colegiul va examina: **obiectivul urmărit de părțile reclamate, contextul în care a avut loc, conținutul articolelor publicate, ce fac obiectul prezentului dosar, modul de publicare a acestor articole, rolul în societate al persoanelor ce au publicat articolele ce fac obiectul prezentului dosar.**

Obiectivul urmărit de părțile reclamate

32. Obiectivul urmărit de părțile reclamate este important: au dorit acestea să disemineze opinii legate de activitatea desfășurată de-a lungul timpului sau vârsta petentului, ori au urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public. În acest punct, Colegiul director nu analizează intenția de a discrimina a persoanelor reclamate, acest aspect nu are relevanță în stabilirea unei fapte de discriminare.

33. **Libertatea de exprimare este prețioasă pentru orice persoană.**

34. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, **chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se ”hrănește” din libertatea de exprimare”.**

35. Totuși, o ingerință a statului în această speță, prin constatarea și sancționarea faptei ca fiind o formă de discriminare, deci limitarea libertății de exprimare, ar constitui un exces, o limitare nejustificată, o măsură neproportională în raport cu pericolul social al faptei și cu scopul urmărit. **O ingerință a statului ar fi fost justificată dacă ar fi existat orice element de incitare expresă la ură pe criteriul libertății de conștiință.**

Concluzii

36. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele

sociale și politice. **Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.**

37. În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept „**acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență ori considerate inofensive, dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.**

38. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că “**libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale. Subiect al paragrafului 2 al Articolului 10, Libertatea de expresie include „nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive, dar și pe acelea care offensează, șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței și spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.”**

39. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care acesta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

40. **În speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare.**

Este adevărat că, tratamentul discriminatoriu are de cele mai multe ori ca scop sau ca efect umilirea, degradarea sau interferența cu demnitatea persoanei discriminate, în mod particular, dacă acest tratament se manifestă în public. Reiterăm faptul că, tratând pe cineva mai puțin favorabil, datorită unor criterii inerente sugerează în primul rând dispreț sau lipsă de respect față de personalitatea sa. Or, sintagmele imputate trebuie privite per ansamblu și în strânsă legătura cu întreg conținutul articolelor în cauză.

Reiterând că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce prespune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis invocat de persoana care se consideră discriminată. Colegiul observă că, se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin.(1) din O.G. nr. 137/2000, republicată, deoarece termenele folosite de către părțile reclamate aduc un prejudiciu de imagine, acestea se încadrează în limita libertății de exprimare. Față de toate acestea, Colegiul director recomandă ca pe viitor să se **evite exprimări care pot crea o legătură de cauzalitate între critreul religios și infracțiune.**

41. **Pentru considerentele de mai sus, având**

în vedere obiectivul urmărit de părțile reclamate, conținutul afirmațiilor ce fac obiectul prezentei cauze, rolul în societate a persoanei ce a emis public informațiile în cauză, Colegiul director constată că în speță acestea sunt o ingerință în libertatea de exprimare, fapta sesizată întrunind elementele constitutive ale unei discriminări potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată,

42. Totodată, Colegiul director urmează să sancționeze cu avertisment scris declarațiile făcute de reclamant G. D. medic psihiatru, potrivit prevederilor O.G. nr. 2/2001.

43. Având în vedere cele precizate, Colegiul director recomandă părții reclamate G. D. medic psihiatru să nu creeze o legătură de cauzalitate între critreul religios și infracțiune.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Față de postul de televiziune Digi TV care a difuzat grupajul informativ din care a făcut parte știrea privind crima comisă de o mamă împotriva copilul său minor, aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 al Ordonanței de Guvern nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.
2. Cu privire la afirmațiile domnului medic psihiatru, acestea (afirmațiile) reprezintă fapte de discriminare potrivit prevederile art. 2 alin.1 coroborate cu dispozițiile art.15 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.
3. Aplică sancțiunea de avertisment conform **O.G. nr. 2/2001**, pentru afirmațiile domnului doctor . și recomandă ca, pe viitor, să nu se mai creeze o legătură de cauzalitate între critreul religios și infracțiune.
4. Câte o copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu e cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

DINCĂ Ilie – Membru

GHEORGHIU Luminița – Membru

JURA Cristian – Membru

HALLER István – Membru

SANDU Veronica Tatiana - Membru

Data redactării: 11.11.2019

Motivat și redactat:CJ/PCS

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.